

MỘT SỐ THUẬN LỢI VÀ KHÓ KHĂN TRONG KẾT QUẢ THU CHI TÀI CHÍNH TẠI TRUNG TÂM Y TẾ HUYỆN ĐẮK GLONG TỈNH ĐẮK NÔNG GIAI ĐOẠN 2018 - 2021

Nguyễn Quỳnh Anh¹, Huỳnh Thanh Huynh²

TÓM TẮT

Mục tiêu: Nghiên cứu tìm hiểu một số thuận lợi và khó khăn trong kết quả thu chi tài chính tại Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong tỉnh Đắk Nông giai đoạn 2018-2021. **Phương pháp nghiên cứu:** Thiết kế nghiên cứu mô tả cắt ngang sử dụng phương pháp nghiên cứu định tính (phỏng vấn sâu Ban Giám đốc và trưởng các khoa, phòng chức năng và nhân viên). **Kết quả và kết luận:** Kết quả nghiên cứu cho thấy, tổng thu và tổng chi của trung tâm có xu hướng tăng trong giai đoạn 2018-2021. Những yếu tố thuận lợi gồm các quy định về tự chủ, hoàn thiện các quy định, quy chế chi tiêu tài chính, sự quản lý, của lãnh đạo trung tâm. Những khó khăn của trung tâm trong cận đổi các nguồn thu chi, thiếu các văn bản hướng dẫn chi tiết, đồng bộ liên quan đến quản lý tài chính trung tâm y tế huyện sau sáp nhập, ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý nói chung và kế toán còn chưa tốt và nhân lực còn thiếu về cả số lượng và chất lượng.

Từ khóa: thu chi tài chính, những thuận lợi khó khăn, Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong

SUMMARY

SEVERAL ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF FINANCIAL RESULTS OF THE MEDICAL CENTER OF DAK GLONG DISTRICT, DAK NONG PROVINCE, FROM 2018 TO 2021

Objectives: The study was conducted to describe the advantages and disadvantages of financial revenue and expenditure at the Medical Center of Dak Glong District, Dak Nong Province from 2018 to 2021. **Method:** The design of a cross-sectional descriptive study using qualitative research methods (in-depth interviews with the Board of Directors, heads of departments, faculty, function room and staff). **Results and conclusions:** Research results show that the total revenue and total expenditure of the center tends to increase in the period 2018-2021. Favorable factors include regulations on autonomy, improvement of regulations, regulations on financial spending, management, and leadership of the center. The center's difficulties are caused by misbalancing revenue and expenditure sources, lack of detailed and synchronous guidance

¹Trường Đại học Y tế Công cộng

²Sở Y tế tỉnh Đắk Nông

Chịu trách nhiệm chính: Nguyễn Quỳnh Anh

Email: nga@huph.edu.vn

Ngày nhận bài: 11.4.2023

Ngày phản biện khoa học: 17.5.2023

Ngày duyệt bài: 13.6.2023

documents related to financial management of district health centers after district merger, poor application of information technology in administration and accounting, and unqualified and insufficient human resources.

Keywords: Financial revenue and expenditure, advantages and disadvantage, The Medical Center of Dak Glong District.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Những năm gần đây hệ thống y tế Việt Nam được đánh giá là tiếp tục đạt những thành tựu thần kỳ. Nhiều chỉ số về sức khỏe đã đạt cao hơn so với các nước có cùng mức thu nhập. Việt Nam cũng được coi là một quốc gia có những chính sách tài chính y tế công bằng nhằm hỗ trợ người nghèo và các nhóm dễ tổn thương như trẻ em, người già, người dân tộc thiểu số... Trong thời gian qua, Trung tâm Y tế Đắk Glong hoạt động theo cơ chế tự chủ theo Nghị định 43/2006/NĐ-CP loại hình đơn vị sự nghiệp tự bảo đảm một phần chi phí hoạt động thường xuyên (Thuộc nhóm III theo phân loại quy định tại Nghị định số 85/2012/NĐ-CP). Theo Quyết định 1473/QĐ-UBND, ngày 04/9/2019 của UBND tỉnh Đắk Nông thì Trung tâm Y tế Đắk Glong đã được giao tự chủ 51% chi thường xuyên giai đoạn 2018-2021 (1). Theo đó, công tác tự chủ một phần tài chính tại Trung tâm Y tế huyện đã được thực hiện bắt đầu từ giai đoạn từ năm 2018-2021. Để xây dựng phương án tự chủ giai đoạn mới và tiến tới tự chủ hoàn toàn về tài chính, yêu cầu đơn vị phải tự cân đối thu, chi để đảm bảo các hoạt động và phát triển đơn vị.

Do đó, nhu cầu cấp thiết đặt ra lúc này là phải đánh giá đúng thực trạng thu chi tài chính của trung tâm cũng như hiểu rõ những khó khăn, thuận lợi ảnh hưởng trong đó. Trong bối cảnh đó, cùng với sự ủng hộ của lãnh đạo đơn vị, chúng tôi thực hiện nghiên cứu "Một số thuận lợi và khó khăn trong kết quả thu chi tài chính tại Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong tỉnh Đắk Nông giai đoạn 2018 - 2021".

II. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Đối tượng nghiên cứu: Đối tượng phỏng vấn sâu bao gồm: đại diện Ban Giám đốc trung tâm, lãnh đạo khoa/phòng chức năng (Phòng Hành chính – Kế toán, Kế toán trưởng, Phòng Kế

hoạch – Nghiệp vụ, Khoa Dược TTB - VTYT), Nhân viên Phòng Hành chính – Kế toán.

Thời gian và địa điểm nghiên cứu: Nghiên cứu được triển khai từ tháng 02/2022 đến tháng 9/2022 tại Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong tỉnh Đắk Nông.

Thiết kế nghiên cứu: Thiết kế nghiên cứu mô tả cắt ngang sử dụng phương pháp nghiên cứu định tính (phỏng vấn sâu).

Phương pháp chọn mẫu: Đối tượng phỏng vấn sâu được chọn có chủ đích, cố gắng đa dạng hóa vai trò, chức vụ của đối tượng để có thể có cái nhìn bao quát từ các góc nhìn khác nhau. Nghiên cứu thực hiện tất cả 5 cuộc phỏng vấn sâu, đối tượng là đại diện Ban Giám đốc Trung tâm Y tế huyện, 04 lãnh đạo phòng chức năng (Phòng Hành chính–Kế toán, Kế toán trưởng, Phòng Kế hoạch–Nghiệp vụ, Khoa Dược TTB-VTYT), Nhân viên Phòng Hành chính–Kế toán.

Phương pháp thu thập số liệu: Các bộ công cụ hướng dẫn phỏng vấn sâu được xây dựng riêng cho từng đối tượng khác nhau. Các cuộc phỏng vấn được thực hiện theo lịch hẹn tại phòng làm việc của người được phỏng vấn và có tiến hành ghi âm. Mỗi cuộc phỏng vấn thực hiện trong vòng 30 - 60 phút được thực hiện bởi điều tra viên có nhiều kinh nghiệm trong quản lý và phỏng vấn để đảm bảo thông tin thu thập được khách quan.

Đạo đức nghiên cứu: Nghiên cứu được Hội đồng Đạo đức của Trường Đại học Y tế Công cộng phê duyệt theo Quyết định số 195/2022/YTCC-HĐ3, ngày 01/6/2022.

III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Một số thuận lợi trong hoạt động thu chi tài chính tại Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong, giai đoạn 2018 - 2021

Quy định về tự chủ

Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong đã bắt đầu thực hiện tự chủ một phần tài chính từ năm 2018. Dưới tác động của việc thực hiện tự chủ tài chính, cơ cấu các nguồn thu chính của đơn vị trong những năm gần đây đã có nhiều biến động như tổng nguồn thu của trung tâm trong giai đoạn 2018-2021 tăng, tỷ trọng nguồn tài chính từ ngân sách nhà nước cho hoạt động thường xuyên giảm thay vào đó là tăng tỷ trọng nguồn thu sự nghiệp.

Nhờ sự thay đổi cơ cấu nguồn thu này mà trung tâm đã dần tích lũy được nguồn quỹ sự nghiệp để đầu tư trang thiết bị, máy móc mới để phục vụ tốt chuyên môn. Do được giao quyền chủ động trong việc sử dụng ngân sách chi

thường xuyên và các nguồn thu, nên đơn vị đã có những phương án phù hợp, linh hoạt để điều tiết các khoản chi.

"... để tiết kiệm chi đơn vị cũng cố gắng tối đa, nghĩ đến nhiều giải pháp khác nhau, trong giai đoạn vừa qua đã tăng cường tiết kiệm chi bằng cách cắt giảm các khoản chi tiêu không hợp lý như chi phí tiếp khách, điện thoại, điện nước, văn phòng phẩm..." (PVS3).

Bên cạnh đó, một trong những tác động tích cực của quá trình tự chủ tài chính là tạo động lực kinh tế mạnh mẽ hơn cho đội ngũ nhân viên y tế và người lao động trong đơn vị. Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong đã thực hiện một số biện pháp để tăng nguồn thu sự nghiệp:

"...đơn vị đã thực hiện rất nhiều các biện pháp để tăng nguồn thu sự nghiệp. Trong đó, tận dụng Chương trình hợp tác với Bệnh viện Quận 2, sự hỗ trợ từ Đề án 1816 đơn vị đã cử nhiều y, bác sĩ có năng lực đi tập huấn, học tập, bồi dưỡng từ đó nâng cao chất lượng công tác khám và điều trị, từ đơn vị đứng cuối danh sách, qua 2 năm đã có sự thay đổi rõ rệt về chất lượng KCB, số lượng bệnh nhân đến khám và điều trị, trên 70% danh mục kỹ thuật cùng tuyến được triển khai..." (PVS4).

Hoàn thiện các quy định, quy chế liên quan đến tài chính tại trung tâm

Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong đã xây dựng và ban hành quy chế chi tiêu nội bộ nhằm quản lý, sử dụng các nguồn thu chi đúng mục đích, phù hợp khả năng, tình hình thực tế. Điều này đã giảm thiểu đáng kể những hiện tượng không lành mạnh gây thất thoát trong đơn vị:

"...quy chế chi tiêu nội bộ giúp cho trung tâm chi tiêu kinh phí hợp lý hơn, đồng thời giảm trách nhiệm của cán bộ viên chức đơn vị trong việc thực hiện nhiệm vụ, từ đó sử dụng hiệu quả các nguồn lực và có thể tiết kiệm chi phí..." (PVS3),

"... việc tính toán lương thu nhập tăng thêm của nhân viên y tế và người lao động trong đơn vị, nhất tranh sự phân biệt giữa hệ điều trị và hệ dự phòng và Trạm Y tế xã, đơn vị ngoài việc ban hành quy chế chi tiêu nội bộ được lấy ý kiến, thảo luận công khai mà còn xây dựng các biểu mẫu để tính toán thu nhập tăng thêm gắn với trình độ, thâm niên công tác và hiệu quả hay chất lượng công việc..." (PVS4),

Song song với việc xây dựng các quy chế chi tiêu tài chính nội bộ, nhằm tạo động lực kinh tế hơn cho đội ngũ cán bộ viên chức, người lao động. Cấp ủy, Ban Giám đốc cùng Ban Chấp hành công đoàn đã xây dựng và áp dụng các chế

độ khen thưởng, xử phạt nghiêm minh, công khai nhằm động viên, nâng cao tinh thần trách nhiệm, khuyến khích nhân viên cố gắng hoàn thành tốt công việc.

"...trước áp lực về tự chủ, vừa phải phát triển chuyên môn, dịch vụ, thu hút bệnh nhân, cần có kết quả cụ thể là tăng thu nhập cho mỗi cán bộ, viên chức người lao động trong đơn vị. Trong những năm qua, đơn vị đã có tháng lương thứ 13, các chế độ khác như tham quan, học tập kinh nghiệm đều được quan tâm và tổ chức đều đặn hàng năm... tạo thêm nguồn năng lượng tích cực trong mỗi nhân viên, qua đó tạo đoàn kết trong đơn vị, nên nhân viên phải làm việc tích cực, nhiệt tình, tận tâm, trách nhiệm, có nhiều giải pháp, sáng kiến để thu hút ngày càng nhiều bệnh nhân tin tưởng lựa chọn đơn vị để khám và điều trị..." (PVS3).

Quản lý, điều hành của lãnh đạo trung tâm. Theo đánh giá thông qua các cuộc phỏng vấn sâu, lãnh đạo đương nhiệm của đơn vị có năng lực quản lý tốt và có khả năng định hướng phát triển trung tâm phù hợp với sự thay đổi của cơ chế chính sách, nhất là trong những năm gần đây.

"...theo tôi Giám đốc trung tâm trước đây công tác tại Sở Y tế và kinh qua công tác chuyên môn ở Bệnh viện Đa khoa tỉnh, khi được điều động về làm Giám đốc Bệnh viện trước sáp nhập và sau sáp nhập thành Trung tâm y tế huyện là người luôn có phong cách làm việc nhanh nhẹn, tư duy đổi mới, nhạy bén với sự thay đổi chính sách y tế, rất quan tâm đến quản lý tài chính và chịu khó đọc, chịu khó học về mảng quản lý tài chính, luôn có những mục tiêu cụ thể, rõ ràng, tạo sự thống nhất trong đơn vị nên anh em cán bộ y tế và phòng ban yên tâm đi theo..." (PVS5).

Bên cạnh đó, đánh giá được tầm quan trọng của phòng Kế hoạch Nghiệp vụ và Phòng Hành chính Kế toán trong các hoạt động chuyên môn, hoạt động thu chi tài chính nên đơn vị ngày càng chú trọng việc nâng cao năng lực của phòng Hành chính Kế toán và phòng Kế hoạch Nghiệp vụ, trong đó bộ phận tài chính kế toán được quan tâm nhiều nhất, đặc biệt là cán bộ quản lý chủ chốt:

"...Kế toán trưởng và Trưởng phòng Hành chính Kế toán, kế toán viên luôn được tạo điều kiện tập huấn, đào tạo chuyên môn nghiệp vụ, do đó có năng lực chuyên môn tương đối tốt..." (PVS2),

3.2. Một số khó khăn của trung tâm y tế trong hoạt động thu chi tài chính

Thiếu các văn bản hướng dẫn chi tiết, đồng bộ liên quan đến tài chính tại các cơ sở y tế công lập

Trong quá trình thực hiện việc thực hiện tự chủ, tự chịu trách nhiệm tài chính, các cơ sở y tế công lập và cụ thể là trung tâm y tế huyện đa chức năng đã gặp phải một số khó khăn liên quan đến quy định, quy chế tài chính như việc thiếu các văn bản hướng dẫn chi tiết, đồng bộ của các Bộ, Ngành trung ương về thực hiện cơ chế tự chủ đối với ngành y tế.

"...theo tôi, một trong những vướng mắc lớn nhất đối với cơ sở y tế công lập trong quá trình thực hiện tự chủ là các văn bản hướng dẫn chi tiết, đầy đủ về thực hiện cơ chế tự chủ còn chưa được ban hành, dẫn đến quá trình vừa làm, vừa tìm tòi, nghiên cứu, đơn vị hệ này đang thực hiện 03 cơ chế tài chính nên gây rất khó khăn..." (PVS1),

"...nguồn thu của đơn vị chủ yếu là khám chữa bệnh BHYT, tuy nhiên, trong những năm qua có nhiều văn bản hướng dẫn thực hiện chính sách KCB BHYT còn thiếu thống nhất, gây khó khăn trong thanh quyết toán chi phí KCB, ảnh hưởng rất nhiều đến hoạt động thu chi tài chính của đơn vị..." (PVS2).

Cân đối các nguồn thu chi của trung tâm. Bên cạnh việc được chủ động hơn trong việc sử dụng các nguồn tài chính, trong quá trình thực hiện tự chủ tài chính, Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong đã và đang gặp một số khó khăn trong việc cân đối các nguồn thu để đảm bảo, điều tiết hợp lý các hoạt động thu chi để đảm bảo tính bền vững của quá trình tự chủ và các nhiệm vụ chi khác và các giải pháp nâng cao chất lượng điều trị cho người bệnh:

"...hiện nay đơn vị khó khăn trong cân đối kinh phí, do ảnh hưởng của dịch Covid-19 nên nguồn thu từ KCB giảm đi rất nhiều, ảnh hưởng đến tự chủ của đơn vị, đặc biệt tại đơn vị vẫn chưa thật sự rõ ràng về cơ chế tài chính ở đơn vị sau sáp nhập, hiện nay đơn vị phải tự cân đối để chi đủ các khoản như công tác phí, điện, nước, văn phòng phẩm...đang đề xuất cấp có thẩm quyền cấp bù khoản thiếu hụt..." (PVS2),

Ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý nói chung và kế toán nói riêng còn chưa tốt. Về tổ chức ứng dụng công nghệ thông tin vào công tác quản lý của đơn vị đã có nhiều thay đổi, nhưng do điều kiện khó khăn chung của ngành, đơn vị nên đầu tư chưa đồng bộ, còn có một số bất cập như do sử dụng các phần mềm của nhiều đơn vị cung ứng khác nhau, thiếu tính kết nối, nhất là phần mềm khám

chữa bệnh, và phần mềm quản lý của kế toán, số liệu kế toán sử dụng phần mềm riêng, muốn sử dụng phải tải về và chuyển dữ liệu vào phần mềm khác mới sử dụng số liệu, đôi khi còn thiếu thống nhất số liệu, dữ liệu giữa các phần mềm trong đơn vị, chưa đáp ứng được nhu cầu quản trị tại đơn vị.

"...ví dụ như kế toán thu viện phí cập nhật số liệu thu viện phí từ các biên lai thu tiền vào phần mềm viện phí, sau đó in sổ viện phí nộp cho kế toán thanh toán nhập dữ liệu thu viện phí vào phần mềm kế toán hành chính sự nghiệp là phần mềm MISA đơn vị đang thuê..." (PVS4),

"...phần mềm kế toán hành chính sự nghiệp mà trung tâm đang sử dụng chủ yếu chỉ phục vụ cho việc lập các báo cáo tài chính của kế toán trưởng và kế toán viên mà chưa chú trọng đến việc cung cấp, phân tích các thông tin phục vụ nhu cầu quản trị của Lãnh đạo tại đơn vị..." (PVS1).

Nhân lực còn thiếu về cả số lượng và chất lượng. Trong cơ chế tự chủ tài chính, theo nguyên lý, bên cạnh việc tự chủ về tài chính, các cơ sở y tế công lập còn được tự chủ về tổ chức nhân lực. Tuy nhiên, trong thực tế, việc quy định công chức, viên chức tại Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong vẫn phải thực hiện theo quy định của Luật Công chức, Luật Viên chức, Luật lao động dẫn đến khá nhiều khó khăn cho trung tâm trong quá trình cơ cấu lại nhân sự phù hợp với định hướng phát triển của trung tâm:

"...cơ chế tự chủ trong các cơ sở y tế công lập hiện nay chưa thật sự rõ ràng, còn quá nhiều chướng chéo, vướng mắc trong thực hiện nhất là các đơn vị y tế tuyến huyện và vùng sâu, vùng khó khăn, vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Đơn vị mới tự chủ 51 % chi thường xuyên nên vẫn chưa thể tự tuyển dụng, đầu tư... do đó kéo theo nhiều khó khăn, vướng mắc khi thực hiện trong giai đoạn hiện nay..." (PVS1),

IV. BÀN LUẬN

Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong được thành lập năm 2018 trên cơ sở sáp nhập ba đơn vị y tế huyện Đắk Glong gồm: Bệnh viện Đa khoa huyện, Trung tâm Y tế huyện và Trung tâm Dân số - Kế hoạch hóa gia đình huyện. Theo kết quả nghiên cứu những yếu tố thuận lợi trong hoạt động thu chi tài chính tại các đơn vị sự nghiệp công lập với việc ra đời của các nghị định liên quan đến tự chủ như: Nghị định số 43/2006/NĐ-CP, Nghị định 85/2012/NĐ-CP, Nghị định số 16/2015/NĐ-CP và Nghị định số 60/2021/NĐ-CP (3),(4) đã tạo tiền đề cho trung tâm từng bước

chủ động hơn trong việc sử dụng và quản lý các nguồn thu chi cũng như phát triển nguồn thu để trang trải kinh phí cho các hoạt động của đơn vị (2). Điều này cũng đã được đề cập đến trong khá nhiều nghiên cứu trước đây. Ví dụ, như trong nghiên cứu Nguyễn Thị Bích Hường (2012), Đánh giá một số kết quả sau 5 năm thực hiện tự chủ tài chính tại bệnh viện hữu nghị Việt Đức giai đoạn 2007-2011 cho thấy do được tự chủ kinh tế nên bệnh viện đã cân đối được tài chính từ đó nâng cao hiệu quả hoạt động (5). Dưới tác động của tự chủ tài chính, tổng nguồn thu của cơ sở y tế công lập tăng, tỷ trọng nguồn tài chính từ ngân sách nhà nước cho hoạt động thường xuyên giảm thay vào đó là tăng tỷ trọng nguồn thu sự nghiệp. Đây cũng là xu hướng chung của phần lớn các đơn vị sự nghiệp đã và đang thực hiện tự chủ (2),(10). Bên cạnh đó Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong đã xây dựng và ban hành quy chế chi tiêu nội bộ với các danh mục chi và định mức chi chi tiết, rõ ràng. Điều này đã phần nào tăng cường hiệu quả làm việc tại đơn vị cũng như giảm thiểu đáng kể những hiện tượng không lành mạnh gây thất thoát trong đơn vị. Việc áp dụng quy chế khen thưởng xử phạt là một trong những biện pháp hữu ích nhằm tạo động lực động viên, nâng cao tinh thần trách nhiệm, khuyến khích nhân viên cố gắng hoàn thành tốt công việc góp phần cải thiện chất lượng dịch vụ khám chữa bệnh, từ đó nâng cao nguồn thu sự nghiệp cho đơn vị (1). Kết quả này cũng phù hợp với nghiên cứu của Trần Ngọc Anh "Thực trạng thu chi tài chính của Bệnh viện đa khoa huyện Krông Năng, tỉnh Đắk Lắk giai đoạn 2012-2016" (6).

Cùng với những thuận lợi trên, trong giai đoạn 2018-2021 Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong cũng gặp không ít những khó khăn trong thu chi tài chính tại đơn vị. Do thiếu các quy định, hướng dẫn rõ ràng dẫn đến quá trình vừa làm, vừa tìm tòi, nghiên cứu trong giai đoạn trung tâm mới thực hiện tự chủ 51% giai đoạn 2018-2021, đơn vị vừa mới sáp nhập cho nên cơ chế tài chính trong đơn vị vừa có cơ chế tự chủ một phần hệ điều trị, vừa cơ chế nhà nước đảm bảo hệ dự phòng và tuyến xã (1). Điều này cũng tương đồng với kết quả nghiên cứu của Ninh Tiên Hoàng được thực hiện năm 2013 về "Thực trạng hoạt động tài chính tại bệnh viện đa khoa huyện Cư Kuin và Krông Ana thuộc tỉnh Đắk Lắk giai đoạn 2010-2012" (7). Nguồn thu từ viện phí và BHYT là một trong những nguồn thu chính chiếm trên 90% và có vai trò quan trọng trong việc đảm bảo kinh phí hoạt động của trung tâm.

Tuy nhiên, do các quy trình, quy định thanh toán BHYT còn phức tạp, gây chậm trễ trong việc chi trả cho đơn vị, có nhiều khoản nợ, chậm thanh toán từ năm 2014 đến nay đã gây ra cho trung tâm khá nhiều khó khăn trong việc xoay vòng quỹ. Liên quan đến các quy định giá dịch vụ y tế, hiện nay giá viên phí còn chưa tính đúng, tính đủ chi phí khi vẫn còn một số yếu tố chưa được tính vào giá viên phí là điện nước, đào tạo - nghiên cứu khoa học, quản lý..., nguồn nhân lực để thực hiện đầu thầu thuốc vật tư không đảm bảo, số lượng ít, nên đơn vị không tư đấu thầu mà Sở Y tế đấu thầu, quy trình tổ chức đấu thầu thuốc gây khó khăn cho trung tâm trong việc đảm bảo nguồn thu khi thực hiện tư chủ tài chính. Đây cũng là khó khăn đối với hai bệnh viện Cư Kuin và Krông Ana theo báo cáo nghiên cứu của Ninh Tiên Hoàng năm 2013 (7). Tại Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong đang gặp một số khó khăn trong việc tự cân đối các nguồn thu chi khi chưa tự chủ hoàn toàn, nhiều nguồn phải cân đối và xin bổ sung từ cấp trên nhất là trong giai đoạn 2020-2021 khi đại dịch Covid-19 đã ảnh hưởng rất nhiều đến nguồn thu đơn vị. Hay việc thực hiện huy động 35% - 40% từ chênh lệch thu chi cho cải cách tiền lương theo quy định và phần dư được giữ để tạo quỹ lương trong các năm tiếp theo đã tạo khó khăn về nguồn vốn để phát triển nhiệm vụ sự nghiệp, mở rộng hoạt động dịch vụ cũng như nâng cao chất lượng điều trị cho người bệnh.

V. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Những yếu tố thuận lợi được phân tích bao gồm quy định về tự chủ của trung tâm, hoàn thiện các quy định, quy chế chi tiêu tài chính tại trung tâm, sự quản lý, lãnh đạo của trung tâm. Những khó khăn của trung tâm trong hoạt động thu chi tài chính tìm hiểu được bao gồm việc cân đối các nguồn thu chi của đơn vị, thiếu các văn bản hướng dẫn chi tiết, đồng bộ liên quan đến quản lý tài chính trung tâm y tế huyện sau sáp nhập, ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý nói chung và kế toán còn chưa tốt và nhân lực còn thiếu về cả số lượng và chất lượng.

Để nâng cao hơn hiệu quả quản lý thu chi và hiệu quả hoạt động của trung tâm trong quá trình tự chủ tài chính cần có những thay đổi từ cơ chế chính sách và thực hiện đồng bộ các biện pháp như: 1) Cần sớm sửa đổi, bổ sung các văn bản hướng dẫn về thực hiện tự chủ, tự chịu trách nhiệm của đơn vị sự nghiệp y tế công lập,

nhất là trung tâm y tế huyện đa chức năng. 2) Kiên toàn quy trình, thủ tục giám định, thanh quyết toán BHYT cho các cơ sở y tế công lập. 3) Tăng cường phát triển các dịch vụ kỹ thuật mới, dịch vụ kỹ thuật theo yêu cầu để góp phần cải thiện nguồn thu từ dịch vụ. 4) Kết hợp vừa nâng cao trình độ chuyên môn NVYT trong đơn vị, trong đó chú trọng đội ngũ nhân viên làm công tác kế toán. 5) Tăng cường áp dụng công nghệ thông tin vào công tác quản lý nói chung và kế toán nói riêng để tăng năng suất lao động. 6) Thường xuyên tập huấn, bồi dưỡng các chế độ, chính sách mới về quản lý tài chính nhất là các văn bản mới liên quan đến cơ chế tự chủ tài chính nhằm nâng cao nhận thức, thay đổi thái độ, hành vi của nhân viên y tế trong đơn vị.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. **Trung tâm Y tế huyện Đắk Glong** (2021), Báo cáo công tác tự chủ tài chính giai đoạn 2019 - 2021.
2. **Bộ Y tế** (2011), Báo cáo tình hình thực hiện Nghị định số 43/2006/NĐ-CP trong ngành y tế giai đoạn 2006-2010.
3. **Chính phủ** (2006), Nghị định số 43/2006/NĐ-CP, ngày 25/4/2006 của Chính phủ quy định quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm và thực hiện nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, biên chế và tài chính đối với đơn vị sự nghiệp công lập, chủ biên.
4. **Chính phủ** (2021), Nghị định số 60/2021/NĐ-CP, ngày 21/6/2021 của Chính phủ quy định về cơ chế tự chủ của đơn vị sự nghiệp công lập, chủ biên.
5. **Nguyễn Thị Bích Hương** (2012), Đánh giá một số kết quả sau 5 năm thực hiện tự chủ tài chính tại bệnh viện hữu nghị Việt Đức (2007-2011), Trường Đại học Y tế Công cộng.
6. **Trần Ngọc Anh** (2017), Thực trạng thu - chi tài chính của Bệnh viện đa khoa huyện Krông Năng, tỉnh Đắk Lắk giai đoạn 2012-2016, Trường Đại học Y tế Công cộng.
7. **Ninh Tiên Hoàng** (2013), Thực trạng hoạt động tài chính tại bệnh viện đa khoa huyện Cư Kuin và Krông Ana thuộc tỉnh Đắk Lắk giai đoạn 2010-2012, Trường Đại học Y tế Công cộng.
8. **Nguyễn Thị Nhạn** (2017), Hiệu quả hoạt động thu chi tài chính tại Trung tâm dịch vụ y tế Bệnh viện đa khoa tỉnh Khánh Hòa giai đoạn 2014-2016, Trường Đại học Y tế Công cộng.
9. **Phan Hiếu Nghĩa** (2010), Bước đầu đánh giá tác động của thực hiện tự chủ tài chính đến hiệu quả, chất lượng cung ứng dịch vụ tại Bệnh viện đa khoa khu vực Hồng Ngự, tỉnh Đồng Tháp giai đoạn 2007-2009, Trường Đại học Y tế Công cộng Hà Nội.
10. **Viện chiến lược và chính sách y tế** (2009), Đánh giá tình hình thực hiện Nghị định 43 trong hệ thống bệnh viện công lập, Hà Nội.